INFRACȚIUNILE ÎMPOTRIVA UMANITĂȚII-ACCEPȚIUNI ȘI INTERFERENȚE JURIDICE

CRIMES AGAINST HUMANITY-LEGAL ACCEPTANCE AND INTERFERENCE

Liuba VASILIU, ORCID: 0009-0002-2355-9897
Univeristatea de Stat din Moldova

CZU: 343.337.5:327.88:341.322.5

e-mail: vasiliu.liuba@yahoo.com

The aim of this research is to analyse the legal content of crimes against humanity and the interferences with the crime of genocide and war crimes through the prism of national and international normative acts. The genesis of the concepts is presented, their correlation is analysed, as well as the defining criteria and the imprescriptibility of the acts.

Keywords: *crimes against humanity, genocide, the Court, the ICC Statute, fundamental rights and freedoms, the Criminal Code, correlation, synonyms, genesis, imprescriptibility.*

Scopul prezentei cercetări constă în analiza conținutului juridic al crimelor împotriva umanitții precum și interferențele cu crima de genocid și crimele de război prin prisma actelor normative naționale și internașionale. Se prezintă caracteristica genezei a conceptelor, se analizează corelația acestora, precum și criteriile definitorii și caracterul imprescriptibl al faptelor.

Cuvinte-cheie: *crime împotriva umanității, genocid, Tribunal, Statutul CPI, drepturi și libertăți fundamentale, Cod penal, corelație, sinonime, geneză, imprescriptibilitate,*

INTRODUCERE

Secolul XXI a oferit un nou impuls pentru dezvoltarea criminalității internaționale. S-a înregistrat o creștere a numărului de conflicte militare, acte de terrorism și extremism și infracțiunile caresunt îndreptate împotriva păcii și securității omenirii, umanității. Acest lucru necesită dezvoltarea și îmbunătățirea legislației penale în sfera contracarării unor astfel de acte atât la nivel național, cât și la nivel international. Necesitatea acesteia din urmă este departe de a fi întâmplătoare. Nu se poate vorbi despre această categorie de infracțiuni ca fiind o atingere adusă intereselor cetățenilor individuali sau ale statelor. Natura lor și pericolul social sunt de așa natură încât acestea pot constitui atât un pericol potențial, cât și un pericol real, amenințare pentru o gamă largă de țări și, prin urmare o amenințare la adresa stării de pace internațională și securitate a întregii comunități umane. Acesta este motivul pentru care chestiunea privind amenințările interstatale trebuie abordată problema implicării interstatale în combaterea acestor fenomene inumane, care au rădăcini internaționale puternice trebuie să fie abordată împreună. În termeni generali, aproape toți cei care aplică legea sunt familiarizați cu prvederile art. 135[1] din din Codul penal al Republicii Moldova, care constă în unsprezece acte periculoase din punct de

vedere social. [1] Tocmai acest număr “suficient” pe care legiuitorul nostru a considerat necesar să îl incrimineze în cadrul actualului Cod penal, este foarte greu de justificat, chiar și prin raportare la diverse instrumente juridice internaționale existente în acest domeniu. Deoarece dacă la prima sursă demnă de luat în seamăl care stabilește răspunderea pentru infracțiunile în cauză, și anume “Statutul Tribunalului Militar Internațional pentru judecarea pedepsirea principalilor criminali de război europeni recunoaștem imediat unele discrepanțe semnificative. Atunci când vorbim despre umanitate în cadrul dreptului penal, este necesar să ne referim la antagonistul său - inumanitatea, deoarece despre ea vom vorbi atunci când vom dezvălui esența faptelor penale din această categorie. Multe dicționare și enciclopedii nu conțin o interpretare direct a acestui concept și se referă la definiția “inuman”, indicând semnificații similare ale acestor termeni. Astfel, dicționarul explicative al limbii române definește termenul inuman ca fiind ”cruzime nedemnă de un om; barbarie, ferocitate.” **[2]** pe când dicționarul explicativ al limbii ruse de S.I. Ozhegov interpretează cuvântul ca fiind “foarte crud, nemilos”. În același timp, vorbind despre originea cuvântului din această categorie, dicționarul etimologic al limbii ruse de O.A. Șapovalova definește, că “inuman este un cuvânt împrumutat din limba slavă veche, cuvânt care formează un calic al grecescului apanthrōpos. (aro “fără”, anthrōpos “om”) **[3].** Dicționar explicativ modern al limbii ruse T.F. Efremova definește cuvântul “inuman” ca fiind necaracteristic pentru o ființă umană, pentru oameni; foarte crud, nemilos, lipsit de inimă, inuman. Exact în acest fel în așa fel se poate caracteriza criminalitatea ca acte împotriva umanității, dar în același timp și crimele împotriva securității umanității nu pot fi asociate cu aceste adjective. Esența însăși a diferențelor dintre aceste concepte în cadrul dreptului penal international este faptul că infracțiunile împotriva umanității sunt din ce în ce mai restrânse. [**4**] Infracțiunile împotriva umanității este o categorie mai restrânsă și mai specifică decât infracțiunile împotriva securității umanității. Și, conform practicii consacrate în știința de dreptului internațional, acestea, împreună cu infracțiunile de război sunt adesea formate într-un grup mai larg îndreptat tocmai împotriva securității umanității. Dar acest lucru este departe de a fi singura variantă existentă de construcție a normelor de drept penal care reglementează aceste relații sociale, iar lipsa unei abordări unitare a protecției și apărării lor este o sursă de contradicții. Lipsa unei abordări unitare a protecției și apărării acestora este o sursă de contradicții și de probleme de interacțiune între state pe tema în cauză. Este cu siguranță posibil să se afirme că o astfel de categorie își are locul și să ne referim la incorectitudinea traducerii originale a expresiei “crime împotriva umanității”, pentru a clarifica faptul că se face referire la populația lumii și nu a umanității, ar fi fundamental greșită. Cu referire la crimele împotriva umanitîții se definesc ca fiind acte criminale dacă sunt comise într-o sistematic sau pe scară largă și sunt provocate sau dirijate de către de către un guvern sau de către orice organizație sau grup. Printre acestea se numără: crimă intenționată; exterminarea persoanelor; tortura; înrobirea; persecuția din motive politice, rasiale, religioase sau etnice; discriminarea instituționalizată pe motive rasiale, etnice sau religioase, care implică încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, având ca rezultat

prejudicii grave pentru un segment al populației; deportarea arbitrară sau strămutarea forțată; și deportare sau transfer forțat; deportarea arbitrară sau transferul forțat al populației; detenția arbitrară; dispariția forțată a persoanelor; violul, prostituția forțată și alte forme de violență sexuală; alte acte inumane care cauzează daune grave integrității fizice sau psihice, fizice sau psihice sau mentală, a integrității fizice sau psihice, a sănătății, alte acte inumane care aduc atingere gravă integrității fizice sau mentale, sănătății sau demnității umane, precum mutilarea și vătămarea corporală grav. Cea mai extinsă formulare a crimelor împotriva umanității este cuprinsă în Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, la articolul 7, unde Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale oferă cea mai detaliată definiție a crimelor împotriva umanității. **[5]** Articolul 7 din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, în care sunt stabilite în mod clar criteriile pentru a distinge crimele împotriva umanității de infracțiunile penale obișnuite. Actele comise se caracterizează prin (1) gravitatea datorată obiectului infracțiunii - viața umană, sănătatea și inviolabilitatea sa fizică la scară masivă; 2) caracterul de masă, datorită numărului mare de victime; 3) prezența unui plan coordonat, adică o conștientizare a intenției autorului de a comite infracțiunea. existența unui plan coordonat, și anume conștiința acțiunilor comise; și 4) motivele, a căror listă detaliată este prezentată la alineatul (2) din prezentul articol. **[6]** Această categorie de fapte penale și- a găsit reflectarea sa în legislația penală națională prin introducerea art. 135^1 , care prevede săvîrşirea, în cadrul unui atac generalizat sau sistematic lansat împotriva unei populaţii civile şi în cunoştinţă de acest atac, a uneia dintre următoarele fapte: **[7]** a) supunerea sclaviei, traficului de persoane adulte sau traficului de copii; b) deportarea sau transferarea forţată, cu încălcarea regulilor generale de drept internaţional, a unor persoane aflate în mod legal pe teritoriul unde a fost lansat atacul; c) arestarea sau altă formă de privare de libertate fizică cu încălcarea regulilor generale de drept internaţional; d) torturarea unei persoane aflate sub paza făptuitorului sau asupra căreia acesta exercită controlul în orice alt mod, cauzîndu-i vătămări grave integrităţii corporale sau sănătăţii, dureri sau suferinţe psihice, ce depăşesc consecinţele sancţiunilor admise de dreptul internaţional; e) violul, exploatarea sexuală, constrîngerea la prostituţie, detenţia ilegală a unei femei rămase gravidă în mod forţat, în scopul modificării compoziţiei etnice a unei populaţii, sterilizarea forţată sau orice altă acţiune violentă cu caracter sexual; f) persecutarea unui grup sau a unei colectivităţi determinate, prin privare de drepturile fundamentale ale omului sau prin restrîngerea exercitării acestor drepturi, pe motive de ordin politic, rasial, naţional, etnic, cultural, religios, sexual ori în funcţie de alte criterii recunoscute ca inadmisibile în dreptul internaţional; g) provocarea dispariţiei forţate a unei persoane, în scopul de a o sustrage de sub protecţia legii, prin răpire, arestare sau deţinere, la ordinul unui stat sau organizaţii politice ori cu autorizarea, sprijinul sau permisiunea acestora, urmate de refuzul de a admite că această persoană este privată de libertate sau de a furniza informaţii reale privind soarta care îi este rezervată ori locul unde se află, de îndată ce aceste informaţii au fost solicitate; h) aplicarea practicilor de apartheid; i) alte fapte inumane cu caracter similar ce cauzează cu intenţie suferinţe fizice sau psihice

grave ori vătămări grave integrităţii corporale sau sănătăţii persoanei, se pedepseşte cu închisoare de la 10 la 20 de ani. Conţinutul normativ autohton sistematizează unsprezece forme de infracţiuni distincte care sunt considerate crime contra umanităţii, care, la rândul lor, au fost divizate în două categorii (corespunzătoare alineatelor (1) şi (2)), în dependenţă de gravitatea faptelor incriminate. Comparativ cu art.7 din Statutul Curţii Penale Internaţionale **[8]** s-a renunţat la definirea termenilor în finalul articolului, fără a se aduce astfel atingere principiului previzibilităţii şi clarităţii legii. De asemenea, din textul Statutului CPI nu au fost preluate unele sintagme care nu au un sens clar în contextul legislaţiei noastre. Cu titlu de exemplu ar putea fi menţionată noţiunea de sclavaj sexual. Considerăm că nu este absolut necesar preluarea şi incorporarea întocmai a prevederilor statutului CPI în legislaţia naţională, aceste prevederi constituie un model general de criminalizare a faptelor incriminate şi evident care urmăreşte unificarea legislaţiei în domeniul dreptului penal. Totuşi trebue să stăruim să conformăm prevederile legale naţionale cu obiectivele şi conţinutul prevederilor statutului CPI. Adoptarea Legii Republicii Moldova nr.64 din 04.04.2013 pentru modificarea şi completarea Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002, **[9**] a semnalat un moment crucial în procesul de criminalizare a infracțiunilor contra umanității în legislația penală națională. Prin intermediul acestui act legislativ, pentru prima dată s-a instituit răspunderea penală pentru săvârșirea infracțiunilor împotriva umanității. În acest perimetru de cercetare, ținem să clarificăm că crimele contra umanității, indiferent dacă sunt comise în timp de război sau în timp de pace, așa cum sunt definite în Statutul Tribunalului Militar Internațional de la Nürnberg din 8 august 1945 și confirmate prin rezoluțiile Adunării Generale a ONU 3 (I) și 95 (I) din 13 februarie 1946 și 11 decembrie 1946, evicțiunea prin atac armat sau ocupație și acte inumane care decurg din politica de apartheid, precum și crima de genocid, așa cum este definită în Convenția din 1948 pentru prevenirea și pedepsirea crimei de genocid, chiar dacă aceste acte nu constituie o violare a dreptului intern al țării în care au fost comise, sunt imprescreptibile în strictă corespundere cu prevederile de la art.1 lit.b) al Convenției asupra imprescriptibilității crimelor de război și a crimelor contra umanității. Infracțiunile împotriva umanității formează un grup de infracțiuni prevăzute la cap. I al părții speciale CP RM. Cu toate că genocidul, de fapt, constituie o variantă agravantă a infracțiunilor împotriva umanității (contează intenția de a distruge un grup, caracterul sistematic și de masă), jurisprudența internațională le consideră separate. Infracțiunile împotriva umanității se aseamănă, din punctul de vedere al laturii obiective, cu infracțiunile de război, însă diferența principală este împrejurarea că categoria infracțiunilor de război acoperă doar fapte ce au legătură cu conflictul armat, pe când infracțiunile împotriva umanității pot fi comise atât pe timp de pace, cât și pe timp de război. (art.135[1] CP RM). Unele țări alocă pentru crimele împotriva umanității un capitol separate, de exemplu, Republica Azerbaidjan, altele o consideră în cadrul unui articol separat în structura capitolului “Infracțiuni împotriva păcii și securității omenirii” , de exemplu Republica Belarus, în timp ce alții au consacrat-o în cadrul capitolului “Infracțiuni împotriva păcii și securității omenirii”. în cadrul infracțiunilor împotriva

persoanei prin definirea subsecțiunii relevante în conformitate cu "Infracțiuni împotriva umanității și împotriva umanității", de exemplu Franța. **[10]** Există o mare varietate de componente, care dă naștere în sine la tot felul de dificultăți în ceea ce privește cooperarea între state în combaterea acestor infracțiuni. Cu toate acestea, atunci când este vorba de chestiuni controversate, este încă posibilă rezolvarea problemei, să se găsească un compromis și să se ajungă la un rezultat care să fie mai mult sau mai puțin satisfăcător pentru toți participanții la discuție. Dar ce rămâne de făcut, atunci când chestiunea cooperării nu poate, în principiu, fie nu poate exista, deoarece infracțiunile penale nu sunt încă reflectate în legislația penală a uneia dintre părți?. În aceste circumstanțe, una dintre principaleledomenii de asigurare a protecției păcii și securității universale a omenirii este incriminarea faptelor deosebit de periculoase, care au dobândit deja un pericol social atât la nivel național, cât și internațional și care, fără îndoială, au consecințe grave. [**11]** În raportul Comisiei pentru crime de război a Națiunilor Unite 28 mai 1948 s-a oferit o caracterizare substanțială a crimelor împotriva umanității. În raport se menționa faptul că conceptul de "crime împotriva umanității" nu acoperă infracțiuni izolate. Pentru a deosebi o infracțiune obișnuită, sancționată în temeiul dreptului intern, de o crimă împotriva umanității în conformitate cu dreptul penal internațional, era necesar să fi avut loc un masacru în masă metodic. **[12]** Crimă împotriva umanității în cadrul dreptului penal internațional necesită faptul unei acțiuni metodice în masă caracterizată de o cruzime deosebită. Numai infracțiunile periculoase pentru comunitatea internațională, caracterizate prin acte criminale generalizate, sadice și multiple, și multitudinea de acte criminale sau prin faptul că sunt comise în momente și în locuri diferite. Modus operandi similar și modus operandi în momente și în locuri diferite, pot justifica intervenția altor state, în plus față de intervenția altor state decât pe teritoriul cărora au fost comise infracțiunile în cauză sau ai căror resortisanți au devenit victime. **[13]** Celebrul jurist N.N. Polyansky a atras atenția asupra faptului că denumirea de "crime împotriva umanității conține o idee nobilă: în ciuda tuturor granițelor, teritoriale, naționale, de clasă, care divizează omenirea, există anumite cerințe care, cel puțin în viziunea întregii umanități, trebuie îndeplinite. Cerințe care, cel puțin în viziunea tuturor națiunilor / statelor civilizate, trebuie îndeplinite de om pentru a fi demn de a fi numit om, astfel încât, o ființă umană trebuie să îndeplinească aceste ecrințe pentru a primi distinctul titlu de fi numit Om. **[14]** În hotărârile Tribunalului Penal Internațional pentru fosta Iugoslavie (procurorul v. Drazen Erdemovic) și a Tribunalului Penal Internațional pentru Rwanda (Procurorul c. Jean-Paul Akayesu) atrag atenția asupra faptului că infracțiunile împotriva umanității sunt faptul că crimele împotriva umanității sunt "acte grave de violență care lovesc în cel mai important lucru pe care îl are o persoană: viața umană, libertatea, sănătatea. Aceste crime afectează mai mult decât individul, pentru că infracțiune penală este îndreptată împotriva unui singur individ, pe când atacul săvârșit în cadrul crimelor împotriva umanității în mod clar și evident neagă condiția și noțiunea de umanitate**. [15]** În preambulul Convențiilor de la Haga din 1899 și 1907 a fost inclusă o trimitere la Declarația lui F. Martens, care obliga statele, care au semnat și ratificat convențiile, să

adere la principiile universal recunoscute și normele de drept internațional universal recunoscute: “În cazurile care nu sunt prevăzute de reglementările adoptate de acestea, națiunile și beligeranții rămân sub protecția și funcționarea principiilor dreptului internațional. În cazurile care nu sunt prevăzute de regulamentele adoptate de acestea, naşiunile și beligeranții rămân sub protecția și aplicarea principiilor dreptului internațional, așa cum rezultă din obiceiurile stabilite între popoarele educate, din legile umanității și din dictatele conștiinței publice.” De fapt, acest lucru poate fi considerată una dintre primele referiri în dreptul internațional la termenul de “umanitate” sau din limba germană. “die Menschlichkeit”). Art. 1 din Convenția europeană privind imprescriptibilitatea crimelor împotriva umanității și a crimelor de război din 1974 [**16]** regăsim că orice stat contractant se angajează să ia măsurile necesare pentru ca prescripţia să fie inaplicabilă urmăririi infracţiunilor următoare şi executării pedepselor pronunţate pentru astfel de infracţiuni, în măsura în care aceste infracţiuni sunt susceptibile de pedeapsă în legislaţia naţională: 1.crimele împotriva umanităţii, prevăzute înConvenţie pentru prevenirea şi pedepsirea crimei de genocid, adoptată la 9 decembrie 1948 de către Adunarea Generală a Naţiunilor Unite; **2.a)** infracţiunile prevăzute la art. 50 din Convenţia de la Geneva din 1949 pentru ameliorarea situaţiei răniţilor şi bolnavilor din forţele armate de pe câmpul de luptă, la art. 51 din Convenţia de la Geneva din 1949 pentru ameliorarea situaţiei răniţilor, bolnavilor şi naufragiaţilor forţelor armate, la art. 130 din Convenţia de la Geneva din 1949 privind tratamentul prizonierilor de război şi la art. 147 din Convenţia de la Geneva din 1949 privind protecţia persoanelor civile în timp de război; **b)** orice încălcări similare ale legilor războiului în vigoare în momentul intrării în vigoare a prezentei convenţii şi a cutumelor de război existente în acel moment, care nu au fost prevăzute de dispoziţiile mai sus menţionate ale convenţiilor de la Geneva, atunci când infracţiunea în speţă este considerată deosebit de gravă fie din cauza elementelor sale materiale şi internaţionale, fie din cauza întinderii consecinţelor sale previzibile; **3.** orice altă infracţiune la legi şi cutume din dreptul internaţional, aşa cum se va stabili în viitor şi pe care statul contractant interesat le consideră, în termenii unei declaraţii făcute conform art. 6, ca fiind de natură analoagă celor prevăzute la paragraful 1 sau 2 al prezentului articol. Expulzarea prin atac armat sau ocupație și actele inumane care rezultă din politica de apartheid, precum și infracțiunea de genocid, astfel cum este definită în Convenția din 1948 privind prevenirea și combaterea / pedepsirea crimei de genocid, chiar dacă aceste acte nu constituie o încălcare a legislației interne, legislației naționale a țării în care au fost comise. [17] În conformitate cu art. 1 din Declarația privind azilul teritorial din 1967, adoptată prin Rezoluția 2312 (XXII) a Adunării Generale a ONU, dreptul de a solicita azil și de a se bucura de azil nu poate fi invocat împotriva oricărei persoane în privința căreia există motive temeinice de a crede că a comis o infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o infracțiune împotriva umanității”. [**18]** O infracțiune împotriva păcii, o crimă de război sau o crimă împotriva umanității în sensul instrumentelor internaționale care au fost elaborate pentru a prevedea norme privind aceste infracțiuni Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 3074 (XXVIII) din 1973

"Cu privire la principiile de cooperare internațională în ceea ce privește depistarea, arestarea, extrădarea și pedepsirea persoanelor crimele de război și crimele împotriva umanității" prevede că "crimele de război și crimele împotriva umanității, oricând și oriunde ar fi comise, vor face obiectul unei anchete. Ori de câte ori și oriunde au fost comise, vor face obiectul unor anchete, iar autorii acestor infracțiuni vor fi urmăriți penal. Autorii unor astfel de infracțiuni vor fi căutați, arestați, urmăriți penal și, dacă vor fi găsiți vinovați, pedepsiți" **[19]** Prin urmare, momentul săvârșirii infracțiunii nu afectează calificarea, care determină din punct de vedere juridic efectul retroactiv al Convenției din 1948, deoarece imprescriptibilitatea crimelor împotriva umanității este un principiu care trebuie respectat, și universal aplicabil. În acest sens nu putem omite interfernața dintre crimele împotriva umanității și genocidul care prin textul Convenției din 1948 exclude, în esență, posibilitatea răspunderii personale a persoanelor implicate în organizarea și executarea genocidului din cauza prescripției, în timp ce posibilitatea răspunderii personale a persoanelor implicate în organizarea și executarea genocidului este exclusă din cauza prescripției. Pe când posibilitatea răspunderii politice a statului, daune financiare și teritoriale rămâne în vigoare. Din nefericire, aceasta este doar o mica parte din ceea ce pot realiza urmașii victimelor genocidului, o crimă ale cărei consecințe ireversibile persistă și astăzi. În ciuda dezacordurilor existente în cercurile politice și academice cu privire la problema în cauză, comunitatea mondială progresistă se îndreaptă spre spre recunoașterea și condamnarea faptelor de genocid din istorie. Genocidul armenilor, grecilor și asirienilor organizat și executat de autoritățile turcești otomane a fost recunoscut și condamnat de numeroase state și organizații internaționale influente, Parlamentul European și Uniunea Europeană. De exemplu, genocidul armenilor, grecilor și asirienilor a fost recunoscut și condamnat de multe state și organizații internaționale influente precum Parlamentul European, Consiliul Europei, Subcomisia ONU pentru Drepturile Omului. **[20**] Cu toate acestea, condamnarea genocidului nu ar trebui să fie exprimată doar ca o declarație de fapt istoric, excluzând posibilitatea unei evaluări juridice a acestor evenimente pe baza dispozițiilor Convenției pentru prevenirea și pedepsirea crimei de genocid din 1948, întrucât impunitatea unei crime generează permisivitate și facilitează comiterea de noi crime. Trebuie remarcat faptul că, de-a lungul istoriei, Convenția din 1948 nu numai că recunoaște că genocidul a cauzat mari pierderi umanității, dar nu conține nici dispoziții care să limiteze domeniul său de aplicare, spre deosebire de Convenția de la Viena care a intrat în vigoare mult mai târziu și care, în mod firesc, nu poate fi aplicată retroactiv. Este imposibil și nedrept să se califice distrugerea grupurilor naționale sau religioase în temeiul în temeiul legilor în vigoare la momentul comiterii lor, întrucât, înainte de adoptarea Convenției din 1948, nu exista nicio dispoziție legală care să prevadă răspunderea pentru genocid, care nu poate fi nu numai calificată, ci nici măcar comparată cu genocidul. Aceste fapte nu pot fi evaluate nici pe baza unei abordări formaliste a dreptului, calificând exterminarea în masă a unor popoare drept genocid, negând sau ignorând în același timp tragedia altor popoare doar pentru că aceste evenimente au avut loc într-o perioadă istorică diferită, denaturând astfel dreptul. Consecințele

grave ale genocidului nu ar trebui să rămână nepedepsite, consecințele genocidului asociate cu o reducere semnificativă a numărului unei națiuni (grup religios) ca urmare a exterminării în masă, a perturbării proceselor naturale de dezvoltare a acesteia, deportarea, provocarea de daune materiale și teritoriale. Acest lucru este evident și nu poate fi pus la îndoială. Prin urmare, pare a fi nelegitim și ilogic să recunoaștem existența acestor consecințe și să negăm în același timp faptul genocidului ca fiind cauza apariției lor, ignorând existența unei legături de cauzalitate între act și apariția acestor consecințe. Astfel, aplicarea retroactivă a Convenției din 1948 va contribui la aplicarea corectă și uniformă a normelor de drept internațional privind responsabilitatea pentru genocid, în timp ce excluderea unei astfel de posibilități ar trebui să fie considerată negare a genocidului. **[21**] Politica de negare a genocidului ca eveniment istoric este condamnată pe bună dreptate de comunitatea internațională. Astfel, Adunarea Generală a UNPO a adoptat două rezoluții - Rezoluția nr. A/RES/60/7 din 21 noiembrie 2005 privind memoria lumii și Rezoluția nr. A/RES/60/7 Memoria Holocaustului din 26 ianuarie 2007. Rezoluția nr. A/RES/61/255 din 26 ianuarie 2007, Negarea Holocaustului, care condamnă fără rezerve orice negare a Holocaustului și solicită adoptarea unei rezoluții privind comemorarea Holocaustului. Cu toate acestea, lipsa unui mecanism de punere în aplicare a dispozițiilor Rezoluțiilor, și anume caracterul lor de recomandare, determină necesitatea stabilirii responsabilității pentru fapta comisă în cadrul dreptului internațional sau național. Suplimentar normelor internaționale convenționale, în dreptul internațional umanitar se aplică normele cutumiare. Spre exemplu potrivit normei 160, practica statelor stabilește că neaplicarea termenului de prescripție crimelor de război este valabilă atât în cazul conflictelor armate internaționale, precum și în cadrul conflictelor armate fără caracter internațional. În vederea asigurării implementării principiului cercetat în prezenta lucrare în ordinea juridică internă a statelor părți la tratatele internaționale, este necesar ca statele să adopte un cadru normativ intern relevant. Astfel se prezintă astăzi legislațiile penale ale majorității statelor, inclusiv a Republicii Moldova, or, articolul 60 (al. 8) al Codului Penal. **[22]** ”Prescripția tragerii la răspundere penală” prevede: ”Prescripţia nu se aplică persoanelor care au săvârşit infracţiuni contra păcii şi securităţii omenirii, infracţiuni de război, infracţiuni de tortură, tratament inuman sau degradant sau alte infracţiuni prevăzute de tratatele internaţionale la care Republica Moldova este parte, indiferent de data la care au fost săvîrşite.” Întru a justifica practic cele relatate mai sus, considerăm relevant procesul lui Adolf Eichmann, cunoscut ofițer nazist. Eichmann, numit ”arhitectul Holocaustului”, după ce a fost judecat în contumacie, a fost capturat în Arg entina de către Serviciul de informații externe al Israeului, Mosad, în anul 1961, după 15 ani de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial. Fiind adus în Israel, Eichmann a pledat nevinovat invocând executarea ordinelor superiorilor. Suplimentar, acuzatul a invocate termenul de prescripție de 15 ani, prevăzut de legea argentiniană, întru a fi eliberat de răspundere penală. Instanța a respins acest argument, argumentând că legislația argentiniană nu are forță juridică pentru Israel.4 La fel, instanța de judecată din Israel a abordat subiectul nu din punct de vedere a dreptului internațional, ci prin prisma dreptu-

lui izraelian, care nu conținea termeni de prescripție pentru crimele împotriva umanității și crimele de război. Eichmann a fost declarat vinovat pentru săvârșirea crimelor de război și crimelor împotriva umanității, a fost condamnat la moarte prin spânzurare și executat în anul 1962 .[**23]** Pornind de la identificarea semnelor obligatorii ale infracțiunilor împotriva umanității, concluzionăm că lista faptelor cuprinse de lit. a)-i) art.135[1] CPRM nu este una exhaustive, dat fiind sintagma folosită de legiuitor la lit.i) alin.(1) art.135[1] CP RM „alte fapte inumane cu caracter similar ce cauzează cu intenție suferințe fizice sau psihice grave ori vătămări grave integrității corporale sau săsnătății persoanei".Cercetând aprofundat norma juridico-penală prevăzută la alin.(1) art. 135[1] CP RM, am observat că faptele infracționale prevăzute la lit.a)-i) art. 135[1] CP RM vor constitui infracțiune împotriva umanității doar cu respectarea următoarelor condiții obligatorii impuse de lege:1) existența unui atac generalizat și sistematic; 2) acest atac este lansat împotriva populației civile;

3) fapta prejudiciabilă este săvârșitș în cunoștință de acest atac; 4) faptele enumerate la lit. a)-i) art.1351 CP RM sunt a) inumane; b) cauzează suferințe fizice sau psihice grave ori vătămări grave integrității corporale sau sănătății persoanei; c) sunt săvârșite cu intenție. Cu privire la caracterul imprescriptibil al faptei vom menționa că realizarea conținutului principiului imprescriptibilității a crimelor împotriva umanității, deși suferă interpretări contradictorii și este subminată uneori de reticența statelor, constituie o condiție sine qua non în vederea reprimării universale a crimelor internaționale și asigurarea, în ultimă instanță, a individualizării răspunderii internaționale penale a persoanei fizice care a comis crime împotriva umanității. Din această perspectivă, reflectăm faptul că politicile și mecansmele elaborate la nivel inarnațional și național cu privire la combaterea infracţiunilor împotriva umanităţii reprezintă garanția și securitatea omenirii, și nicidecum o îngrădire a exercitării drepturilor, libertăților și intereselor legitime de către persoane, deoarece prin intermediul stabilirii cumulului de infracţiuni contra umanităţii, statul urmărește asigurarea securităţii omenirii.

Referințe:

1. Codul penal al Republicii Moldova, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002
2. https://dexonline.ro/definitie/inumanitate
3. Пшеничнов Илья, Преступления против человечества и человечности
4. Ibidem
5. https://www.legal-tools.org/doc/759f54/pdf/
6. Ibidem
7 Codul penal al Republicii Moldova, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002
8. https://www.icc-cpi.int16
9. Ibidem

10. Пшеничнов Илья, Преступления против человечества и человечности
11. Ibidem
12 Иногамова-Хегай Людмила, Международные «преступления против человечности» и «преступления против человечества»: их соотношение.
13. Ibidem
14. ibidem
15. Ibidem
16. Convenţia privind imprescriptibilitatea crimelor împotriva umanităţii şi a crimelor de război din 25.01.1974, https://lege5.ro/Gratuit/he2dkmzx/conventia-privind-imprescriptibilitatea-crimelor-impotriva-umanitatii-si-a-crimelor-de-razboi-din-25011974
17. Convention on the Non-Applicability of Statutory Limitations to War Crimes and Crimes Against Humanity, https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocity-crimes/Doc.27_convention%20statutory%20limitations%20warcrimes.pdf
18. https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/territorial_asylum.shtml
19. https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/conventions/warcrimes_principles.shtml
20. А. Н. Алои, Геноцид в XXI веке. Борьба с терроризмом, file:///C:/Users/Vasiliu/Downloads/genotsid-kak-tyagchayshee-prestuplenie-protiv-chelovechestva.pdf
21. Ibidem
22 Ibidem
23. Olga DORUL, Imprescriptibilitatea crimelor de război și crimelor împotriva umanității, 2017